

Số: 04/2026/QĐST-VDS

Đắk Lắk, ngày 06 tháng 5 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 3 - ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Phan Trọng Phụng

Thư ký phiên họp: Bà Đinh Thị Thảo - Thư ký viên Tòa án nhân dân khu vực 3 - Đắk Lắk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk tham gia phiên họp:
Bà Lê Thị Hoài Thu – Kiểm sát viên.

Ngày 06 tháng 5 năm 2026 tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 106/2026/TLST-DS ngày 01 tháng 4 năm 2026 theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 04/2026/QĐST-DS ngày 29 tháng 4 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Đinh Thị N, sinh năm 1971, có mặt

Địa chỉ: Tổ A, buôn T, xã C, tỉnh Đắk Lắk

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Anh Nguyễn Văn S, sinh năm 2001, vắng mặt

Địa chỉ: Tổ A, buôn T, xã C, tỉnh Đắk Lắk

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và tại bản tự khai người yêu cầu bà Đinh Thị N trình bày:

Bà Đinh Thị N và ông Nguyễn Trung Đ chung sống với nhau như vợ chồng từ năm 1995 nhưng không đăng ký kết hôn. Ông Nguyễn Trung Đ đã chết ngày 11/3/2020.

Bà N và ông Nguyễn Trung Đ có 02 người con trai. Con trai thứ hai của bà là anh Nguyễn Văn S, sinh ngày 05/01/2001, lúc sinh ra đã không được bình thường như những đứa trẻ khác mà bị hội chứng Down. Từ khi sinh ra đến nay anh S không biết nói, không giao tiếp xã hội, không được đi học, không có sự tập trung chú ý, mọi việc sinh hoạt ăn uống vệ sinh cá nhân hàng ngày phụ thuộc vào người

thân. Nếu không đóng công anh S bỏ ra khỏi nhà và đi lang thang, người nhà thường xuyên đi tìm S rồi đón về. Gia đình đã đưa đi khám ở bệnh viện và được chẩn đoán là bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng/Hội chứng Down (F72/Q90-ICD 10). Do S bị bệnh bẩm sinh nên gia đình không thể điều trị.

Để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho Nguyễn Văn S và gia đình trong các giao dịch dân sự về sau nên bà Đinh Thị N yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố anh Nguyễn Văn S là người mất năng lực hành vi dân sự chỉ định người giám hộ cho anh Nguyễn Văn S là bà Đinh Thị N.

Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ án cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra Quyết định giải quyết việc dân sự.

Thẩm phán đã thực hiện theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định tại Điều 369 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự, người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, người làm chứng đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Căn cứ theo đơn yêu cầu tuyên bố tuyên bố anh Nguyễn Văn S là người mất năng lực hành vi dân sự của bà Đinh Thị N và căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần số 02/KLGD ngày 20 tháng 4 năm 2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên. Đề nghị Tòa án áp dụng 370, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự, Điều 22 Bộ luật dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của bà Đinh Thị N. Tuyên bố anh Nguyễn Văn S, sinh năm 2001 là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: bà Đinh Thị N yêu cầu Tòa án quyết tuyên bố anh Nguyễn Văn S là người mất năng lực hành vi dân sự. Anh Nguyễn Văn S hiện đang cư trú tại: Buôn T, xã C, tỉnh Đắk Lắk. Đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk theo quy định tại **khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.**

[2] Về yêu cầu của đương sự: Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu, bản tự khai của người yêu cầu bà Đinh Thị N trình bày: Anh Nguyễn Văn S từ khi sinh ra đến nay cũng không biết nói, không giao tiếp xã hội, không được

đi học, không có sự tập trung chú ý, mọi việc sinh hoạt ăn uống vệ sinh cá nhân hàng ngày phụ thuộc vào người thân. Gia đình bà N đã đưa đi khám ở bệnh viện và được chẩn đoán là bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng/Hội chứng Down. Do S bị bệnh bẩm sinh nên gia đình không thể điều trị. Vì vậy, bà N yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Nguyễn Văn S là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định “Điều 22. *Mất năng lực hành vi dân sự*

1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”

Ngày 14/4/2026 Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 11/2026/QĐ-TA đối với năng lực hành vi dân sự của anh Nguyễn Văn S theo đơn yêu cầu của bà Đinh Thị N.

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần số 02/KLGD ngày 20 tháng 4 năm 2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên, kết luận: Nguyễn Văn S, sinh năm 2001, giới tính Nam, nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Tổ 6, buôn T, xã C, tỉnh Đắk Lắk về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng/ Hội chứng Down (F72/Q90-ICD 10).

Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Từ các tài liệu, chứng cứ thu thập được trong hồ sơ, trình bày của đương sự tại phiên họp xét thấy yêu cầu của bà Đinh Thị N yêu cầu tuyên bố anh Nguyễn Văn S là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với Điều 22 Bộ luật dân sự nên cần chấp nhận.

[3] Về chi phí giám định và lệ phí:

Về chi phí giám định: Bà Đinh Thị N đã nộp trực tiếp cho Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên nên Tòa án không đặt ra để xem xét.

Về lệ phí: Bà Đinh Thị N phải chịu lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 369, Điều 370, 371, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự; Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 và khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Đinh Thị N.

Tuyên bố anh Nguyễn Văn S, sinh năm 2001 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Cử bà Đinh Thị N là người giám hộ của anh Nguyễn Văn S. Bà Đinh Thị N thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật cho đến khi có sự thay đổi khác.

Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự Nguyễn Văn S phải theo quy định của pháp luật.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đinh Thị N phải chịu 300.000 đồng lệ phí việc dân sự sơ thẩm được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng đã nộp tạm ứng lệ phí theo biên lai số 0003220 ngày 26 tháng 3 năm 2024⁶ tại thi hành án dân sự tỉnh Đắk Lắk.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định. Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND khu vực 3 - Đắk Lắk;
- Phòng THADS khu vực 3 - Đắk Lắk;
- UBND xã Quảng Phú, tỉnh Đắk Lắk;
- Lưu hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Phan Trọng Phụng